

КЛАСИФІКАЦІЯ АСОЦІАЦІЙ

Самостійна робота
студентки 62 групи
нні філології та журналістики
Шелудченко Світлани

ПЛАН

- 1. Психологічний аспект асоціацій*
- 2. Асоціації в лінгвістиці*
- 3. Класифікація асоціацій*

ЛІТЕРАТУРА

- 1) Береснева Н. И., Дубровская Л. А., Овчинникова И. Г. Ассоциации детей от 6 до 16 лет (Ассоциативное значения слова в онтогенезе). – Пермь: Изд – во Перм. ун – та, 1995. – 254 с.
- 2) Бутенко Н. П. Словник асоціативних норм української мови. – Львів: Вид – во при Львів. ун – ті “Вища школа”, 1979. – 120 с.
- 3) Выготский Л. С. Избранные психологические исследования. Мышление и речь. – М.: Изд – во АПН РСФСР, 1956. – 519 с.
- 4) Горошко Е. И. Специфика ассоциативного сознания некоторых групп русскоязычного населения Украины// Языковое сознание: формирование и функционирование. – М.: Ин – т языкознания РАН, 1998. – С. 186 – 200.
- 5) Дмитрюк Н. В. Национально – культурная специфика вербальных ассоциаций/ Автореф. дисс. канд. филол. наук. - М., 1985. – 22 с.
- 6) Залевская А. А. Введение в психолингвистику. – М.: Рос. гос. гуманитар. ун – т, 1999. – 382 с.
- 7) Канцельсон С. Д. Типология языка и речевое мышление. - Л.: Наука, 1972. – 216 с.
- 8) Костюк Г. С. Психологія. – Київ: Радянська школа, 1968. – 572 с.
- 9) Леонтьев А. А. Психолінгвістика. – Л.: Наука, ЛО, 1967. – 118 с.
- 10) Леонтьев А. А. Общие сведения об ассоциациях и ассоциативных нормах// Словарь ассоциативных норм русского языка/под ред. А. А. Леонтьева. – М.: Изд – во МГУ, 1977. – с. 3 – 16.
- 10) Потебня А. А. Мысль и язык. – К.: Синто, МГУ, 1993. – 192 с.
- 11) Сахарный А. А. Введение в психолінгвістику: Курс лекцій. – Л.: Изд – во ЛГУ, 1989. – 184 с.
- 12) Соссюр Ф. Труды по языкознанию. – М.: Прогресс, 1977. – 696 с.
- 13) Щерба Л. В. Языковая система и речевая деятельность. – Л.: Наука, ЛО, 1974. – 428 с.

Гене́за терміну “асоціа́ція”

Платон → Аристотель → Р. Декарт →
Б. Спіноза → Т. Гобс → Д. Гартлі → Д.
Берклі, Д. Юм, Т. Браун → А. Бен та Р.
Спенсер → англійська асоціативна
психологія ХІХ ст. (В. Вундт, Р Циген,
Р. Мюллер) → А. Бен, Г. Еббінгауз →
І. М. Сєченов і І. П. Павлов → ХХ ст.
асоціанізм зникає.

Термін “асоціація” в наукову парадигму ввів Джон Локк. (Через асоціації виникають достатньо випадкові і невимушені об'єднання ідей (страх, заборони))

АСОЦІАЦІЇ В ЛІНГВІСТИЦІ

В. Гумбольдт визначив, що взаєморозуміння виникає завдяки тому, що люди “... доторкаються до одних тих самих клавіш інструменту свого духу, завдяки чому в кожного виникають у свідомості відповідні, але неоднакові смисли.

“... поза процесом мовлення слова, що мають між собою щось спільне, асоціюються у пам'яті так, що із них утворюються групи, в середині яких спостерігаються досить різноманітні відношення”

(Ф. де Соссюр)

За **О. О. Потебнею**, внутрішня форма слова може бути охарактеризована як асоціація даного об'єкту з деяким іншим об'єктом за однією визначальною ознакою.

ВИЗНАЧЕННЯ

- **Асоціація** — це психічна реальність, а її дослідження настільки важливе, наскільки важливими є дослідження інших реальностей.
- **Асоціація** — двохелементне відношення, яке складається з трьох символів, один з яких утворює ім'я відношення, а два інших є його аргументами.
- **Асоціація** — зв'язок, що утворюється у певних умовах між двома і більше психічними утвореннями (відчуттями, рухами, сприйняттям, ідеями).

Аристотель: класифікація за подібністю, частковою послідовністю та контрастом.

Ф. де Соссюр виділив 2 типи відношень між асоціаціями:

- синтагматичні
- асоціативні

М. В. Крушевський: асоціації:

- безпосередні, власне лінгвістичні асоціації слів та законів;
- опосередковані, екстралінгвістичні.

І. Г. Овчиннікова: основа — тип вихідної асоціативної пари:

- синтагматичні ;
- парадигматичні ;
- тематичні ;

Д. І. Терехова:

І Синтагматичні

1) синтагматичні асоціації, які містять у собі оцінку і разом зі стимулом утворюють підрядне словосполучення;

2) синтагматичні реакції, які слідом за О. О. Леонтьєвим і О. М. Шахнаровичем, називаємо синтаксичними.

II. Парадигматичні :

- 1) категоріальні парадигматичні асоціації, що належать до того ж семантичного поля, що і стимул;
- 2) реакції, які належать до того ж семантичного поля, що і стимул, і є його синонімами ;
- 3) реакції – властивості, які характеризують стимули;
- 4) реакції, в яких стимул є показником або однією з характерних ознак реакції;
- 5) реакції – порівняння.

III. Тематичні реакції

IV. Фонетичні — реакції, в яких є співзвучність зі стимулом.

V. Словотвірні, серед яких реакції засновані на єдності кореня стимулу і реакції, а також складні слова, однією з основ яких є слово — стимул.

VI. Граматичні реакції, які являють собою граматичну форму стимулу.

VII. Ремінісцентні

VIII. Персоналії

Дякую

за

увагу